



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

**Zvláštní škola pro žáky s více vadami, s.r.o. Teplice,
Krušnohorská 1570**

Adresa: Krušnohorská 1570, 415 02 Teplice

Identifikátor školy: 600 023 729

Zřizovatel: Mgr. Daniela Dolečková, Zahradky 211, 417 11 Sobědruhy

Školský úřad: Masarykova 66, 415 01 Teplice

Termín konání orientační inspekce: 13. - 15. prosince 1999

Čj.	064 147/99-5022
Signatura	of5nt302

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Soukromá speciální škola byla založena a působí od září 1993 v prostorách bývalé mateřské školy. V letošním školním roce škola vzdělává celkem 62 žáků všech ročníků v šesti třídách. Pracuje zde 8 pedagogů, z nichž je odborně a pedagogicky způsobilých šest, jeden učitel je pedagogicky způsobilý (bez spec. pedagogiky) a jeden pedagog není způsobilý, má státnice a je před obhajobou diplomové práce. Školní družina ani rada školy zde nepracují. Školné činí ročně 6 100 Kč. 72,6 % žáků je z Teplic, 27,4 % žáků je dojíždějících.

Český jazyk

V šesti sledovaných hodinách bylo zjištěno, že výuka pobíhá dle schváleného vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22, zároveň časová dotace odpovídá učebnímu plánu. Vyučující využívají časové a tématické plány, které mají rozdílnou úroveň zpracování. V některých případech jde o výčet témat z osnov a učebnic, v jiných případech jsou plány podrobné, s časovým vymezením. Kontinuita výuky předmětu je mezi jednotlivými ročníky zajištěna, nedochází k obsahové duplicitě. Při stanovení výukových cílů zohledňují vyučující aktuální složení třídy a stanovené cíle jsou přiměřené schopnostem a mentálnímu postižení žáků. Výuku ve všech třídách a ročnících zajišťují odborně a pedagogicky způsobilí učitelé. Ve třech třídách se vzdělávají žáci dvou ročníků, což vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování. Škola má sice dostatek učeben pro výuku, ale některé prostory jsou vzhledem k počtu a věku žáků stísněné, nejsou dostatečně odizolované, takže dochází k rušivému pronikání zvuků ze sousední učebny. Učební prostředí je estetické, kromě žákovských prací tvoří součást výzdoby názorné výukové obrazy a ve třídách nižších ročníků i koberec pro relaxační a výukové cíle. Učebny jsou vybaveny moderním, vyhovujícím žákovským nábytkem, který je variabilní a dá se upravovat dle výšky žáků. Učební pomůcky jsou modernizovány, zároveň v každé třídě je nainstalována audiovizuální technika, která je ve vyučovacím procesu využívána. Žáci i učitelé používají učebnic se schvalovací doložkou MŠMT. Při výuce jsou využívány názorné pomůcky, třídící materiál a další didaktický materiál pro rozvoj smyslového vnímání. Výběr a množství informací je přiměřené věkovým a mentálním zvláštnostem žáků. Nové učivo vždy navazuje na předcházející znalosti, žáci získávají komplexnější vědomosti. Ve sledovaných hodinách byla zařazena práce ve dvojicích, soutěže na procvičení učiva a žákům prvního stupně byla poskytována intenzivní individuální péče. Při vyučování bylo využito vstupní i průběžné motivace, žáci byli povzbuzováni pochvalou, s učiteli aktivně spolupracovali. Při průběžném hodnocení byly respektovány individuální dispozice žáků, kdy vyučující oceňovali snahu a určitý pokrok ve vědomostech. V rámci interakce a komunikace nejsou vždy žáci v nižších ročnících důsledně vedeni k odpovědi celou větou. Ve čtení se u některých žáků přetrvává ještě chybné tzv. dvojí čtení. Při psaní je dodržována metodika a psychohygienické zásady. Ve vyšších ročnících při opakování prokázali žáci výborné znalosti, dovedli bezchybně zdůvodnit pravopis, aktivně tvořili věty. Důsledně jsou vedeni k práci s chybou, a to jak v ústním, tak v písemném projevu. Úprava sešitů ve sledovaných třídách je na dobré úrovni, učitelé pravidelně opravují a hodnotí žákovské písemné projevy. Během vyučování byla relaxační chvílka zařazena pravidelně u žáků nižších ročníků, menší pozornost je odpočinkovým činnostem věnována ve vyšších ročnících. V závěru hodin byl vždy čas na zhodnocení, které prováděl vyučující, žáci nejsou cíleně vedeni k sebehodnocení.

Sledovanou výuku českého jazyka a jeho všech složek lze celkově hodnotit jako velmi dobrou.

Výchovy - výtvarná, hudební, pracovní, tělesná

Ze sledovaných třinácti hodin lze konstatovat, že výchovám je ve škole věnována značná pozornost, zejména pak pracovnímu vyučování, neboť pro absolventy tohoto typu školy je nezbytně nutná manuální zručnost.

Vyučování ve sledovaných výchovách je založeno na dodržování učebních osnov a učebních plánů, zároveň je zachována bezpečnost a psychohygienu. Výborně připravené hodiny byly pro žáky zajímavé, což se projevovalo v jejich vysoké aktivitě a spolupráci s vyučujícími. Hodiny *tělesné výchovy* probíhaly ve cvičebně, která je zřízena ve škole. Vybavenost náradím a náčiním je vyhovující, odpovídá potřebám tělesné výchovy. Nevýhodou je mála plocha cvičebny a nízký strop. Hodiny byly zaměřeny na rozvoj pohybových dovedností, postřehu a rychlosti, zejména při cvičení na žíněnkách a míčových hrách. Vyučující povzbuzovali žáky, vhodným způsobem je usměrňovali a vštěpovali jim nutnost dodržovat herní pravidla u kolektivních sportů. Za aktivitu byli pak pozitivně hodnoceni. U žáků ve vyšších ročnících zůstává problémem nošení sportovní obuvi určené pouze pro tělocvik. Výuku *výtvarné výchovy* vede učitel s pedagogickou způsobilostí pro základní školu a specializací na výtvarnou výchovu. Má však empatii pro práci se zdravotně postiženými žáky. Neustálá motivace, pochvaly a individuální přístup vedly k velmi dobrým výsledkům práce. Žáci dodržují hygienické zásady, ve všech případech byl splněn cíl hodiny, práce s temperovými barvami byla pro ně zajímavá. Žákům je dáván značný prostor pro vyjádření se barvou, jsou zde zároveň zřejmé prvky arteterapie, kdy výtvarná činnost byla podřízena individuálnímu tempu žáků. Výuku *hudební výchovy* zajišťuje pedagog bez potřebné odborné a pedagogické způsobilosti, který je těsně před ukončením vysokoškolského pedagogického studia. Hraje na hudební nástroj, dokáže žáky vhodně motivovat a jeho hodiny byly na velmi dobré úrovni. Žáci mají bohatý písňový fond. Ve výuce se uplatňovaly mezipředmětové vztahy a pestré formy práce (vyjádření se pohybem, rytmizace, pantomima ap.). Žáci i ve vyšších ročnících byli spontánní, bez ostychu zpívali a aktivně se zapojovali do všech činností. Menší pedagogické zkušenosti se projevily zejména při usměrňování žáků k dodržování hlasové hygieny, správného držení těla a kultivovanějšího zpěvu. V závěru hodin byl prostor pro slovní hodnocení výkonů jednotlivých žáků. Po stránce metodické i materiální byly výborně připraveny hodiny *pracovního vyučování*. Výuku hochů vede pedagogicky způsobilý učitel, dívky pak vzdělává pedagogicky a odborně způsobilá vyučující. Žáci v dílně a odborné pracovně (šití a vaření) získávali vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech. Při práci se dřevem a drátem se učili pracovat přesně, podle technického nákresu. Výsledek činností odpovídal vynaloženému úsilí učitelů a snaze žáků. Ve všech hodinách byl splněn stanovený cíl.

Kvalitu vzdělávání ve výše uvedených výchovách lze hodnotit jako vynikající.

Řečová výchova

Řečovou výchovu zajišťují pedagogicky a odborně způsobilé učitelky, formou skupinové péče. Po metodické stránce byly sledované hodiny kvalitně připraveny a následně realizovány. V hodinách nechyběla motivovaná dechová a hlasová cvičení, a nácvik vadně vyslovovaných hlásek za podpory krátkých motivačních říkanek. Pro rozvoj slovní zásoby bylo využito mezipředmětových vztahů, kdy žáci hovořili o jednotlivých dnech v týdnu. Na základě dostatečného množství obrazového materiálu zde byla patrná snaha o souvislý slovní projev ze strany žáků, kdy vypravovali děj pohádky na základě obrazové osnovy. V průběhu řečové výchovy bylo vhodně využito radiomagnetofonu.

Sledované hodiny lze hodnotit jako vynikající.

Prvouka, přírodověda

Sledované hodiny byly opět velmi promyšlené, splnily svůj cíl. V hodinách bylo využito značného množství názorných pomůcek, zejména obrázků a dětských encyklopedií. Žáci pracovali spontánně a aktivně s vyučujícími spolupracovali. Ti vycházeli a navazovali na zkušenosti žáků z praktického života. Poutavému vyprávění o vánočních zvyklostech za využití publikace o lidových vánočních zvycích však chyběly praktické činnosti spojené s Vánoce. Beseda o riziku kouření, alkoholu a drogové závislosti v další sledované hodině vyústila v závěru do skupinové práce, kdy žáci tvořili plakáty proti výše uvedeným závislostem. V závěru sledovaných hodin byl prostor pro společné shrnutí a pochvalu žáků za aktivitu a znalosti.

Sledované hodiny lze hodnotit jako vynikající a velmi dobré.

Hodnocení kvality vzdělávání

Vzdělávání ve sledovaných předmětech lze hodnotit celkově jako velmi dobré. Značným přínosem pro žáky je intenzivní individuální přístup ze strany učitelů. Ve vzdělávacím procesu jsou uplatňovány především metody názornosti, přiměřenosti a pozitivní motivace. Pro rozvoj slovní zásoby a vyjadřovací schopnosti je však nutné neustále vést žáky k odpovědím celou větou a to nejen v řečové výchově, ale ve všech předmětech. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat relaxačním činnostem ve třídách vyšších stupňů ZvŠ.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Z hlediska dlouhodobého plánování není zpracován koncepční záměr rozvoje školy. Plánování se uskutečňuje prostřednictvím celoročního plánu, který je rozdělen do jednotlivých měsíců a stanoví pouze rámcově úkoly v oblasti hospodářko-administrativní a pedagogické (organizace výchovy a vzdělání). Prioritním úkolem školy je připravit žáky tak, aby všichni našli uplatnění v učebních oborech. Stanovený cíl je reálný, neboť se zatím všichni absolventi (od roku 1995) dostali do učebních oborů. Tento jediný koncepční záměr je podporován rodičovskou veřejností a pedagogy školy. Plánování není pojato jako ucelený systém plánů, neboť kromě již zmíněného celoročního rámcového plánu zde jiné plány nejsou. Výuka probíhá podle schváleného vzdělávacího programu pro zvláštní školy čj. 22 980/97-22. Ředitelka využila možnosti úpravy učebního plánu a vzhledem k podmínkám školy jej upravila v 9. ročníku v rámci pracovního vyučování, kdy místo 8 vyučovacích hodin mají žáci šest a zbylé dvě hodiny jsou věnovány přírodopisu a českému jazyku. Škola nenabízí žákům nepovinné předměty ani kroužky. Zároveň se zde nevzdělávají žáci s poruchami učení a chování.

Rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy lze hodnotit jako ještě vyhovující.

Organizování

Kompetence pracovníků školy jsou písemně stanoveny, zároveň jsou na ně delegovány příslušné pravomoci (správcovství kabinetů, sklad učebnic, vedení kroniky, výzdoba školy ap.). Vzhledem k malému pedagogickému sboru nejsou zavedeny metodické orgány, jediným poradním orgánem je pedagogická rada (6x ročně). Z jednání jsou vedeny zápisy, kterým chybí závěry se stanovením dalších úkolů. Vnitřní informační systém je založen na osobních

každodenních kontaktech všech členů pedagogického sboru s ředitelkou, učitelé mají přístup k dalším potřebným informacím. Informace rodičům jsou poskytovány prostřednictvím sdělení v žákovských knížkách nebo notýscích, úředním dopisem, 2x ročně na třídních schůzkách a především osobním kontaktem, protože rodiče mohou kdykoli navštívit školu. Spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků je většinou dobrá, rodiče však nepřicházejí s žádnými náměty či připomínkami. Škola se neprezentuje na veřejnosti. Žáci se zúčastňují sportovních a dalších akcí, které pořádají jiné organizace či školy. Povinná dokumentace je vedena na platných tiskopisech, nevykazuje závažné nedostatky. Všichni žáci mají odborná vyšetření opravňující k vřazení do speciální školy. Rozhodnutí ředitelky o vřazení nemá vždy potřebné náležitosti, neboť chybí jednací čísla protokolu a u některých dokumentů datum vystavení. Výroční zpráva poskytuje dostatek informací, ale neslouží škole jako zdroj sebehodnocení, neboť jde pouze o výčet akcí a tabulek, které nehodnotí ale pouze konstatují, co se uskutečnilo.

Kvalitu organizování, funkčnost a informační systém lze celkově hodnotit jako dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka pracuje s podněty a připomínkami svých zaměstnanců, významnou úlohu přikládá osobnímu jednání s pedagogy. Řízení školy je demokratické. Ředitelka školy vytváří podmínky pro uplatnění tvořivosti pracovníků (např. krásná výzdoba školy, na které se podíleli učitelé), ale ČŠI zde postrádá větší iniciativu ze strany pedagogů, neboť učitelé své schopnosti výtvarné či hudební dále nepředávají žákům např. formou kroužků nebo dalších zájmových útvarů. Pro pozitivní vývoj školy je využívána především odbornost a pedagogická způsobilost v rámci přidělování předmětů, kdy učitelé mají možnost vyučovat předmětům, ke kterým mají bližší vztah. Začínajícímu učiteli věnuje průběžnou metodickou pomoc ředitelka, není však odmítnut ani jinými pedagogy. Není vytvořen systém hodnotících kritérií pro hmotné a morální stimulování pracovníků, učitelé ví, že za práci nad rámec základních povinností budou finančně ohodnoceni. Ředitelka při stanovení nenárokových složek platu vychází z aktuální situace (kdo co udělá momentálně). Osobní ohodnocení může být tedy každý měsíc jiné. Odměny přiděluje 3x ročně za kvalitu práce (vychází ze všech kontrol a hospitací). Systém pravidelného sebehodnocení školy není zaveden.

Vedení a motivování pracovníků lze hodnotit jako dobré.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrol je písemnou formou stanoven a zahrnuje kontroly povinné dokumentace a žákovské dokumentace. Výsledky kontrol jsou individuálně s pracovníky projednány a dále se o nich hovoří na pedagogické radě. Hospitační činnost probíhá průběžně, není však konkrétně plánována, ředitelka každého pedagoga navštíví minimálně jednou za rok. Hospitace zaměřuje na využití pomůcek, formy a metody práce, interakci učitel a žák apod. V letošním školním roce uskutečnila tři hospitace, ze kterých je pořízen zápis, který je podepsán hospitovaným pedagogem a obsahuje i doporučení. Ve škole není zřízena funkce výchovného poradce. Pokud vzniknou problémy výchovného charakteru, řeší je především ředitelka ve spolupráci s třídními učiteli. Kontrola provozu školy v této soukromé škole probíhá neustále, neboť zřizovatelem je ředitelka, která hlídá finanční rozpočet. Kromě vlastní kontroly využívá služeb účetní firmy. Poslední kontrola na využití dotací přidělených ze státního rozpočtu proběhla v listopadu letošního roku a v závěrech uvádí, že finanční prostředky ze stát. rozpočtu byly soukromou školou čerpány v souladu s platnými předpisy.

Plán kontrol je stanoven a průběžně plněn, hospitační činnost je prováděna, ale není konkrétně plánována. Kontrolní mechanismy fungují na bázi vzájemné důvěry. Tuto část inspekce lze hodnotit jako dobrou.

Hodnocení kvality řízení

Škole chybí dlouhodobý plán, tj. určitá vize, kam škola směřuje, čeho, jak a kdy chce dosáhnout. Určitá koncepční práce je vsazena do celoročního plánu, který je však velmi rámcový. Demokratický styl řízení umožňuje týmovou spolupráci se všemi zaměstnanci školy, zároveň ředitelka akceptuje připomínky a podněty svých zaměstnanců. ČŠI vidí rezervy školy v nabídce zájmových útvarů a nepovinných předmětů svým žákům a prezentace na veřejnosti. Kvalitu řízení lze celkově hodnotit jako dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 1. září 1998, čj. 35 517/98-21
- povinná dokumentace škol dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- odborná vyšetření žáků, opravňující k vřazení do speciální školy
- další dokumentace-podkladová inspekční dokumentace

ZÁVĚR

Posouzením sledované oblasti byla stanovena

výrazná pozitiva:

- vysoké procento odborně a pedagogicky způsobilých pedagogů
- intenzivní individuální péče poskytovaná žákům
- estetičnost prostředí celé školy
- využívání audiovizuální techniky ve vzdělávacím procesu
- laskavý a přívětivý vztah učitelů k žákům, totéž mezi žáky

výrazná negativa:

- škola nenabízí žákům zájmové kroužky a nepovinné předměty
- škola neprezentuje svoji práci na veřejnosti
- absence funkce výchovného poradce

Škola plní své základní poslání. Žáci získávají takové vědomosti, dovednosti a návyky, které je připravují pro vstup do odborných učilišť a do praktického života. Vzdělávací program je otevřený a pružný systém, respektuje individuální pracovní tempo žáků. Ve škole není zřízena funkce výchovného poradce, přestože vyšší procento problémové a rizikovější skupiny žáků z hlediska kriminality je ve školách zvláštních. Problematikou se nekonceptně zabývá ředitelka. V oblasti řízení není stanovena dlouhodobá koncepce

rozvoje a plánování, chybí ucelený systém, včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce školy. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně, ve prospěch žáků a výchovně vzdělávacího procesu.

Celkově lze tuto soukromou zvláštní školu hodnotit jako dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Erika Bednárová v.r.
Člen týmu	Mgr. Milena Sýkorová v.r.

V Mostě dne 21. prosince 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .3. ledna 2000.....

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Daniela Dolečková v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-01-18	064 7/00-5022

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	nebyly doručeny